

СТАБІЛЬНІСТЬ • ДОСКОНАЛІСТЬ • ВІДДАНІСТЬ
VIRTUS • EXCELLENTIA • FIDELITAS

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА ТА ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ»

Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»	Викладач
Шифр та назва спеціальності	281 «Публічне управління та адміністрування»	
Назва освітньо-професійної програми	Публічне управління та адміністрування	
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) (освітньо-професійний)	
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	обов'язкова	
Форма навчання	заочна	

Якимчук Аліна Юріївна
доктор економічних наук,
професор

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	<p>Навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що забезпечують базову підготовку фахівців з публічного управління та адміністрування і належить до циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування».</p> <p>В умовах воєнного стану соціальна та гуманітарна політика держави набуває надзвичайно актуального значення. Така політика здатна впливати на економічний розвиток держави, систему національної безпеки та повинна оцінюватися на основі досягнення показників ефективності її реалізації. Соціально справедлива держава ґрунтується на правильно організованій соціальній і гуманітарній політиці, що підтверджено досвідом розвинених держав світу. Дисципліна «Соціальна та гуманітарна політика держави» займає чільне місце у структурі підготовці магістрів з публічного управління та адміністрування.</p>
Мета дисципліни	<p>Розкриття сутності соціальної й гуманітарної політики держави, нормативно-правовою основою її реалізації, кращим міжнародним досвідом ведення гуманітарної та соціальної політики суспільства, інструментами й особливостями її здійснення в сучасних умовах воєнного стану, показниками оцінювання ефективності реалізації соціальної і гуманітарної політики; ознайомлення студентів з основними організаціями та установами, які здатні реалізувати соціальну та гуманітарну політику на державному рівні, сучасними напрямками удосконалення управління соціальним й гуманітарним розвитком українського суспільства; розкриття взаємозв'язку між соціальним захистом й безпекою та соціальною і гуманітарною політикою держави.</p>
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<ul style="list-style-type: none"> – знати концептуальні засади державної політики в сфері соціального і гуманітарного розвитку, особливості сучасних типів соціальних держав та класифікації моделей соціальної політики; – вміти використовувати міжнародні та національні соціальні стандарти та нормативи, сучасні методики діагностування і управління процесами соціального і гуманітарного розвитку; – оцінювати загальні тенденції соціально-гуманітарної політики європейських країн та їх корисність для України; – аналізувати основні проблеми соціального розвитку суспільства та особливості здійснення цих процесів в Україні; – застосовувати методи соціального управління, принципи соціальної і гуманітарної політики до процесів соціального і гуманітарного розвитку українського суспільства; – розробляти пропозиції до цільових перспективних програм та комплекси заходів, спрямованих на поглиблення соціально-економічних реформ; – прогнозувати наслідки реалізації соціальних програм, застосовуючи результати соціального моніторингу, соціологічних досліджень, узагальнення показників соціального розвитку; – демонструвати розуміння головних цілей соціального і гуманітарного розвитку суспільства та принципів формування управлінських рішень для їх досягнення; – аналізувати і систематизувати набутий досвід з метою підготовки аналітичних довідок, звітів щодо стану соціального і гуманітарного розвитку території, регіону, міста, населеного пункту та їх презентації; – прогнозувати можливі соціальні наслідки управлінських рішень в соціально-гуманітарній сфері; – розробляти практичні рекомендації органам державного управління та місцевого самоврядування з проблем соціального і гуманітарного розвитку та їх презентації; – впроваджувати в практику розроблені соціальні і гуманітарні проекти і програми.

<p>Результати навчання</p>	<p>Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу соціальної та гуманітарної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень. Знати теоретичні та прикладні засади державного управління соціальним і гуманітарним розвитком, розуміти сутність основних категорій і понять соціальної та гуманітарної політики, сутність сучасних моделей соціального і гуманітарного розвитку, ідеологічних, правових та економічних засад управління соціальним і гуманітарним розвитком в країнах розвинутої демократії. Розв'язувати складні задачі соціального та гуманітарного публічного управління, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення. Уміти користуватися методиками діагностики соціального і гуманітарного розвитку та розуміння їх значення для практики публічного управління. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при соціальному та гуманітарному проектуванні. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку соціальної та гуманітарної сфери публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи. Бути спроможним аналізувати і систематизувати власний практичний досвід публічного службовця і надавати рекомендації щодо удосконалення управління процесами соціального і гуманітарного розвитку, що відбуваються в суспільстві.</p>
<p>Обсяг дисципліни</p>	<p>Загальний обсяг дисципліни: 3 кредити ЄКТС (90 годин). В тому числі лекції – 8 годин, практичні заняття – 6 годин, тест-залік – 2 години, самостійна робота – 74 годин.</p>
<p>Форма підсумкового контролю Терміни викладання дисципліни</p>	<p>Залік</p> <p>Дисципліна викладається у 2-му та 3-му семестрах</p>

Інформація про консультації

Щосереди з 09.00 до 10.00

Програма дисципліни

Назви тем	Зміст тем
<p>1 Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Людський розвиток як мета соціальної політики держави. Основні напрями здійснення соціальної політики.</p>	<p>Мета, завдання, умови та принципи здійснення соціальної політики. Об'єкт і суб'єкт соціальної політики. Держава в системі суб'єктів соціальної політики. Соціальна держава – основа суспільства соціальної справедливості. Концепція людського розвитку. Людський капітал. Соціальний капітал. Міжнародні та соціальні стандарти людського розвитку. Діагностика людського розвитку. Класифікація моделей соціальної політики та її значення. Організаційно-правове забезпечення реалізації соціальної політики держави. Інструменти соціальної політики: їх характеристика і використання. Перелік основних соціальних прав і свобод людини в міжнародних нормативно-правових документах. Основні напрями, принципи і пріоритети здійснення соціальної політики в сучасних умовах.</p>
<p>2 Основні напрями і пріоритети здійснення соціальної політики в Україні. Сучасні підходи до соціальної політики в європейських країнах.</p>	<p>Створення нормативно-правової бази соціальної політики. Проблеми в реалізації соціальної політики та шляхи їх вирішення. Соціальна політика, спрямована на створення умов для реалізації соціального потенціалу людини. Соціальна політика як чинник розвитку суспільних соціальних відносин. Соціальна політика спрямована на формування соціальної безпеки людини і суспільства. Вплив глобалізації на формування соціальної політики. Загальні тенденції розвитку соціальної політики європейських держав.</p>
<p>3 Зміст, принципи та основні напрями гуманітарної політики. Сучасний стан і тенденції розвитку гуманітарної сфери України. Роль та місце гуманітарної політики в державному управлінні</p>	<p>Визначення та зміст гуманітарної політики. Принципи гуманітарної політики. Гуманітарна сфера та її складові. Особливості розвитку гуманітарної сфери в Україні. Гуманітарна сфера та міжнародне право. Гуманітарна сфера як ресурс суспільного розвитку. Передумови і ресурси гуманітарного розвитку. Суспільна свідомість. Духовне виробництво. Духовна культура. Стратегічна мета розвитку гуманітарної сфери України. Позитивні і негативні тенденції розвитку гуманітарної сфери</p>

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Опрацювання лекційного матеріалу	30 год.
Практичне заняття 1 «Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Людський розвиток як мета соціальної політики держави»	13 год.
Практичне заняття 2 «Основні напрями і пріоритети здійснення соціальної політики в Україні. Сучасні підходи до соціальної політики в європейських країнах»	13 год.
Практичне заняття 3: «Зміст, принципи та основні напрями гуманітарної політики. Сучасний стан і тенденції розвитку гуманітарної сфери України»	13 год.
Підготовка та захист індивідуальної залікової роботи	8 год.
Підготовка до тест-іспиту	2 год.
Тест-іспит	1 год.

Список орієнтовних тем індивідуальної залікової роботи

1. Показники оцінювання ефективності реалізації соціальної політики в Україні.
2. Децентралізація соціальних послуг в Україні: наслідки та результати.
3. Загальна характеристика сучасного стану й особливостей нормативно-правового забезпечення гуманітарної політики в Україні.
4. Загальнонаціональні пріоритети та регіональні особливості гуманітарної політики в Україні.
5. Комплексне обслуговування та підтримка людей з особливими потребами чи обмеженими можливостями/ осіб літнього віку/ осіб, які опинилися у скрутних життєвих обставинах в Україні.
6. Міжнародний досвід нормативно-правового забезпечення гуманітарної політики та можливості використання його елементів в Україні.
7. Оптимізація та підвищення ефективності системи соціального страхування в Україні.
8. Особливості реалізації гуманітарної і соціальної політики в Україні в умовах воєнного стану.
9. Підтримка та допомога держави для військових в Україні в умовах воєнного стану.
10. Показники оцінювання ефективності реалізації гуманітарної політики в Україні.
11. Пріоритетні напрями забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в Україні.
12. Пріоритетні напрями публічної політики щодо формування єдиного гуманітарного простору.
13. Стимулювання попиту на робочу силу в Україні.
14. Сутність та зміст концепції Глобальних цілей сталого розвитку на 2017-2030 роки.
15. Сутність, зміст та структура єдиного гуманітарного простору держави.
16. Сучасні підходи до пільгового забезпечення в Україні: закордонний досвід.
17. Тенденції, суперечності та результати формування нормативно-правової бази розвитку українського суспільства в розрізі однієї гуманітарних галузей (культура; освіта і наука; охорона здоров'я, мова; інформація тощо).
18. Функції сфери культури в контексті розвитку єдиного гуманітарного простору держави в Україні.
19. Функції сфери масової комунікації в контексті розвитку єдиного гуманітарного простору держави в Україні.
20. Функції сфери охорони здоров'я в контексті розвитку єдиного гуманітарного простору держави в Україні.
21. Будь-які інші теми, самостійно запропоновані слухачем та безпосередньо пов'язані з тематикою соціальної та гуманітарної політики української держави.

Список рекомендованих джерел

Базова література

1. Соціальна і гуманітарна політика: Навч. посіб. / В. В. Васильєв, Ю. В. Борисова, С. В. Глазунов та ін. – Д.: РВВ ДНУ, 2006. – 112 с.
2. Гуманітарна політика в Україні: виклики та перспективи (Біла книга) : аналіт. доп. / [Сінайко О. О.(кер. авт. кол.), Тищенко Ю. А., Каплан Ю. Б., Михайлова О. Ю., Валєвський О. Л. та ін.] ; за заг. ред. Ю. Б. Каплан, Ю.А. Тищенко. – Київ : НІСД, 2020. – 126 с.
3. Соціальна і гуманітарна політика: підручник [автор. кол.: В.П.Трощинський, В.А.Скуратівський, М.В.Кравченко та ін.]; за заг. ред. Ю.В.Ковбасюка, В.П.Трощинського. Київ: Вид-во НАДУ, 2016. 792 с.
4. Стан та перспективи впровадження реформ у соціогуманітарній сфері // Інституціоналізація публічного управління в Україні: наук.-анал. доп. / за заг. ред. М.М.Білінської, О.М.Петрос. Київ: НАДУ, 2019. С. 129-133.
5. Передумови і напрями модернізації управлінських підходів до розвитку соціогуманітарної сфери / В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський та ін.// Реформа системи державного управління та місцевого самоврядування в Україні: стан, виклики, перспективи здійснення : наук. доп. / авт. кол. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди. Київ : НАДУ, 2018. 180 с.
6. Соціогуманітарні чинники інтеграції та консолідації українського суспільства: Аналіт. доп. / авт. кол. : Трощинський В.П., Скуратівський В.А., Петрос О.М. та ін. Київ : НАДУ, 2018. 160 с.
7. Дерєга В.В. Соціальна і гуманітарна політика: навчальний посібник. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. 178 с.
8. Євдокимова І.А. Соціальна політика: навчальний посібник. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, 2015. 184с.
9. Кривоконь Н. І. Проблеми соціальної роботи та соціальної політики в Україні: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.; Черніг. держ. технол. ун-т. Чернігів : ЧДТУ, 2012. 319 с.
10. Державна політика в соціогуманітарній сфері. підручник/ [авт. кол. В.А.Скуратівський, П.Трощинський, П.К.Ситник та ін.]; за заг. ред. В.А.Скуратівського, В.П.Трощинського. Київ : Вид-во НАДУ, 2010. 284 с.
11. Державна служба: навчальний посібник. [кол. авт.; за ред. проф. С. М. Серьогіна]. К.: ТОВ «СІК ГРУП Україна», 2012. – 526 с.

Допоміжна література

12. Якимчук А. Ю., Кардаш О. Л., Постельжук О. П., Якимчук О. Ф. Державне управління фінансуванням закладів вищої освіти України у контексті забезпечення якості освіти і досягнення безпекових показників. Економіка та держава. 2020. № 9. С. 25–32. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.9.25. Index Copernicus.
13. Lewandowska, A.; Ullah, Z.; AlDhaen, F.S.; AlDhaen, E.; Yakymchuk, A. Enhancing Organizational Social Sustainability: Exploring the Effect of Sustainable Leadership and the Moderating Role of Micro-Level CSR. Sustainability 2023, 15, 11853. <https://doi.org/10.3390/su151511853>. <https://www.mdpi.com/2071-1050/15/15/11853>.
14. Соціальна політика та економічна безпека : збірник наукових праць. [О. М. Головінов, М. Є. Горожанкіна, Л. А. Дмитриченко та ін.] ; Під. заг. ред.: Є. І. Крихтін ; Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. Донецьк : Каштан, 2004. 335 с.
15. Гуманітарна політика Української Держави в новітній період: [монографія] / за ред. С.І. Здіорука. Київ: НІСД, 2006. 403 с.
16. Реформування соціальної політики в Україні: проблеми та перспективи : навч.-наук. вид. / авт. кол. : В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, П. К. Ситник та ін. ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського. Київ; Львів : НАДУ, 2012. 368 с.
17. Yakymchuk A. Lewandowska A. Successful Governance Reforms in Poland: Experience for Ukraine (2023). Трансформація національної, закордонної моделей економічного розвитку та законодавства в умовах воєнного часу: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції ГО «ІЕЕЕД», (28-30 червня 2023 року), м. Луцьк: ФОП Мажула Ю.М., 2023. 170 с. С. 18-23. ISBN 978-617-8279-15-8.

Загальна схема оцінювання					
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для іспиту	для заліку		
91-100	A	Відмінно	зараховано	Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (виконання практичних занять та контрольних робіт) – до 40 балів, за результати іспиту/заліку – до 60 балів.	
81-90	B	Добре			
71-80	C				
61-70	D				
51-60	E	Задовільно			
31-50	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-30	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Оцінювання за складовими дисципліни			
Відвідування лекцій (за кожну лекцію)	5 балів	політика опанування дисципліни	
Практичне заняття 1 «Соціальна політика в умовах воєнного стану. Закордонний досвід соціальної і гуманітарної політики»	5 балів	Відвідування	Кожне заняття
Практичне заняття 2 «Основні напрями і пріоритети здійснення соціальної політики в Україні. Сучасні підходи до соціальної політики в європейських країнах»	5 балів		
Практичне заняття 3: «Зміст, принципи та основні напрями гуманітарної політики. Сучасний стан і тенденції розвитку гуманітарної сфери України»	5 балів	Дотримання принципів академічної доброчесності	Повне дотримання умов академічної доброчесності
Підготовка реферату	10 балів		
Підготовка та захист індивідуальної залікової роботи	30 балів	Умови зарахування пропущених занять	Написання рефератів
Тест-іспит/залік	60 балів		
УСЬОГО	100		